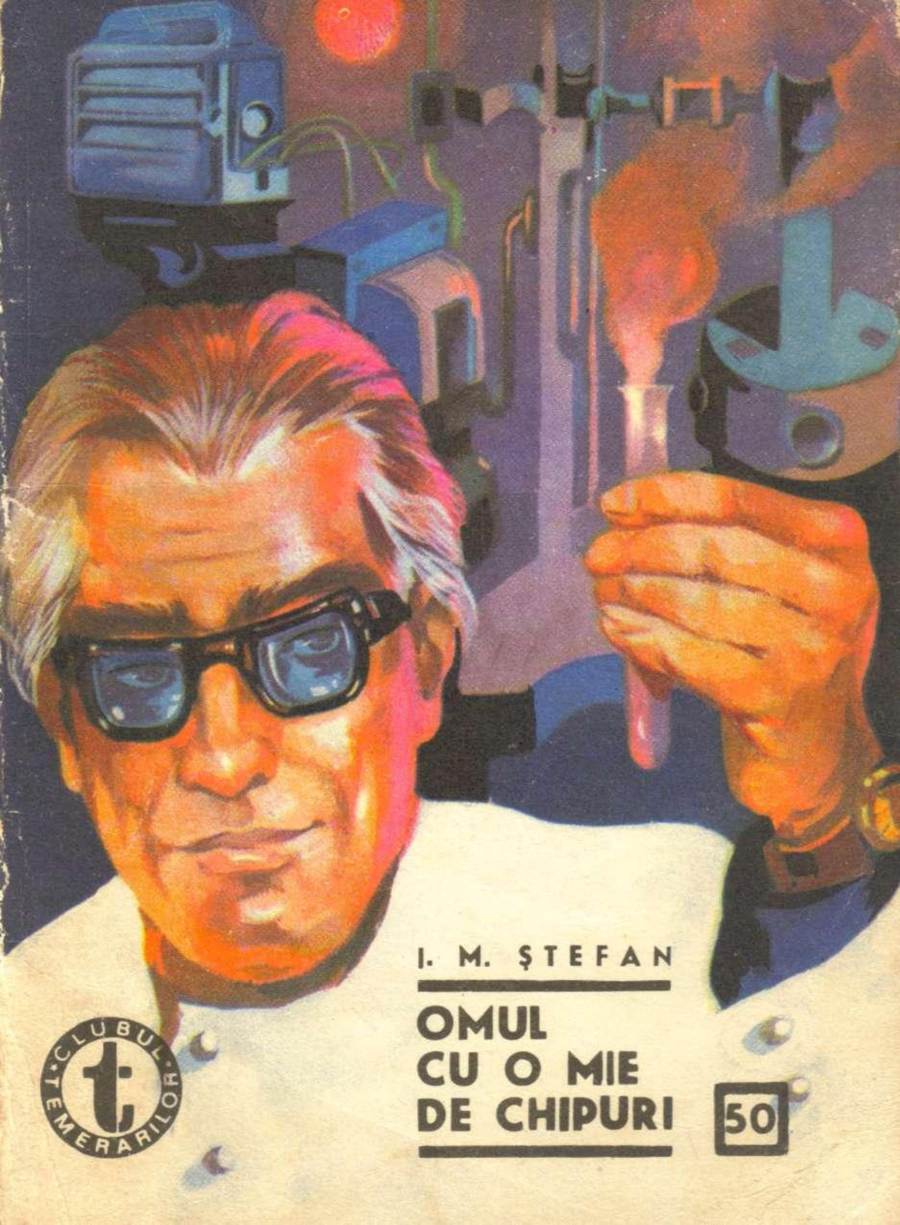

I. M. ŞTEFAN

OMUL CU O MIE DE CHIPURI

CLUBUL TEMERARILOR

50

I. M. Ş T E F A N

OMUL CU O MIE DE CHIPURI

OMUL CU O MIE
DE CHIPURI

OMUL CU O MIE
DE CHIPURI

OMUL CU O MIE
DE CHIPURI

I

E D I T U R A · T I N E R E T U L U I

Coperta de DUMITRU IONESCU

NOTĂ EXPLICATIVĂ

Pe doctorul Fernando de Silva (îi voi spune astfel, deoarece m-a rugat să nu-i divulg numele adevărat) l-am cunoscut cu cîțiva ani în urmă, într-un orășel mexican, Culco, unde își asigurase un bun renume ca medic neurolog și de copii. Este un bărbat înalt și slab, cu ochi negri, pătrunzători, care-i servesc de minune pentru a cîștiga încrederea bolnavilor și pentru a le impune autoritatea sa, în scopul însănătoșirii lor. În acești ochi, de obicei foarte calmi, se aprinde cîteodată o sclipire atît de ciudată, încît ghicești în ea o umbră apăsătoare a trecutului sau bănuiești o rană care nu e încă pe deplin vindecată.

În ce mă privește, mă stabilisem în acel tîrgușor de pe podișurile înalte doar pentru cîteva luni. Noi, geologii, sîntem niște veșnici călători. Aveam, împreună cu echipa mea, misiunea de a cerceta zăcămintele de antimoniu descoperite nu de mult prin munții din apropiere și de a preciza gradul de puritate al minereurilor și zonele optime de exploatare.

La Culco, cea mai mare parte a timpului mi-o petreceam în casa doctorului. Alteori, făceam împreună lungi peregrinări cu bicicleta sau ne plimbam pe șo-

seaua asfaltată care tăia uriașa pădure de mahon din apropiere. Contemplam îndelung plantele agățătoare care îmbrățișau, ca niște reptile verzi, trunchiurile și crăcile alcătuind, pe alocuri, adevărate bolți de verdeață. Între noi s-a legat o strînsă prietenie, și curînd ne cunoșteam unul altuia existența de-a fir-a-păr. Întîmplările copilăriei, ale studenției, prima iubire, primii pași în viața profesională, preocupările mai vechi și mai noi, toate ne-au devenit reciproc familiare.

Și deodată, în relațiile noastre a ajuns să se strecoare o stînjenire. Aceasta s-a întîmplat cînd mi-am dat seama că doctorul de Silva îmi ascunde ceva, și anume faptele petrecute în viața lui într-o perioadă nu prea îndepărtată. Era perioada care precedase venirea sa la Culco, cînd își cunoscuse, după cîte se părea, și soția.

Sînt un romantic fără leac și cred din tot sufletul în marile prietenii. De aceea eram nespus de supărat pe doctor, văzînd cum întinează, fără rost, puritatea amiciției noastre. De fapt, și înainte de a fi sesizat această purtare, mă miraseră unele lucruri. Fernando se „menaja“ profesional, evitînd, de pildă, să depună eforturi excesive, refuzînd să plece în alte orașe, la consulturile medicale, foarte bine plătite, pentru care era destul de des solicitat. Într-un rînd, mi-a spus că se ferește de aglomerații care-l duc într-o stare de mare nervozitate. De altfel, ciudat era însuși faptul că practica la Culco, într-o așezare atît de modestă — el care lucrase, la începutul carierei sale, ca șef de secție într-un renumit

institut de cercetări neurologice din Ciudad de Mexico. E drept, nici aici nu-și abandonase stilul științific de lucru: făcea fișe amănunțite tuturor bolnavilor, trimitea comunicări revistelor de specialitate, dezvăluindu-mi chiar că lucrează la un tratat de caracterologie normală și patologică, din care mi-a citit un capitol foarte interesant. Cînd am încercat, de cîteva ori, să deschid discuția în aceste probleme, s-a ferit de fiecare dată să dea un răspuns precis. Nimeream parcă, cu întrebările mele, într-un „călcîi al lui Ahile" și se crispa tot.

Într-o seară, ne plimbam împreună prin grădina lui de o rară bogăție vegetală, alcătuită dintr-un amestec, specific acestor locuri, de plante din zonele temperate și de plante tropicale: cactuși arborescenți, ferigi uriașe, cyatea, aluni, agave cu flori mari, portocali, castani, mangrove. Fernando schimbase cîteva vorbe cu grădinarul, papa Matheo, un bătrînel simpatic, dar mai tot timpul amețit de băutură, urmat mereu de un cîine dog.

Parcurgeam acum în tăcere aleile umbroase. Tăcerea aceasta se lăsa, în ultima vreme, tot mai des între noi. Eu descoperisem ceea ce consideram a fi „nesinceritatea" doctorului, iar el își dăduse seama de constatarea mea, simțindu-se vinovat. Cîteodată ne surprindeam începînd să vorbim despre lucruri care nu ne interesau de fapt nici pe unul și nici pe altul — noi, care altădată aveam atîtea să ne împărtășim! Mă gîndeam,

cu nespusă tristețe, la faptul că întîlnirile cu Fernando deveniseră un soi de ceremonie lipsită de rost și cît se poate de obositoare. Căutam și de data aceasta un pretext care să curme tăcerea insuportabilă. Mă pregăteam să aleg între povestea celor doi ursuleți, pe care papa Matheo izbutise să-i îmblînzească, și ultimul cutremur devastator din Chile, cînd am observat că Fernando ținea sub braț, destul de stingher, o mapă transparentă, cu două caiete voluminoase.

— Ce ai acolo? l-am întrebat, cu oarecare ușurare, bucuros că avem despre ce vorbi și în același timp cu o speranță nemărturisită în glas.

Nu mi-a răspuns imediat, iar cînd l-am privit drept în față, i-am zărit în ochi o licărire stranie, aprinzîndu-se de astă dată mai vie ca oricînd. Mi-a pus mîna pe umăr și-am tresărit, simțind, fără să știu bine de ce, căldura prietenului meu, reînviind pe neașteptate. În sfîrșit, a început să-mi vorbească. Glasul îi vibra ușor și-am avut atunci impresia că își leapădă o armură grea.

— Caietele acestea, Vico, mi-a spus el, vor sparge, în sfîrșit, gheața dintre noi... Vei afla acum totul și vei înțelege de ce pentru mine sînt lucruri de care nu vreau să vorbesc, la care nici măcar nu vreau să mă gîndesc. Caietele pe care ți le încredințez sînt însemnările mele și ale lui papa Matheo, grădinarul. De cîteva ori am vrut să le rup sau să le ard și nu știu de

ce n-am făcut-o. Mă îndoiesc că te vor interesa, dar sînt sigur că te vor lămuri.

. . . .

Dacă m-au interesat?! Am trimis vorbă la bază că voi lipsi, și timp de două zile nici n-am ieșit din casă. Nu le-am citit, le-am devorat, trăind, cu nemaipomenită intensitate, drama îngrozitoare a lui Fernando. A treia zi, cînd ne-am revăzut, l-am strîns în brațe și i-am cerut iertare. I-am spus deschis că, după părerea mea, o experiență umană unică, ca cea trăită de el, nu trebuie să rămînă necunoscută. La început, nici n-a vrut să audă de publicare, învinuindu-mă chiar de „lipsă de tact". Treptat însă, l-am convins că întîmplările prin care trecuse pot fi de mare interes științific. A acceptat, după multe discuții, propunerea mea, dar numai dacă voi schimba numele oamenilor și locurilor, astfel ca nimeni să nu le recunoască. N-am văzut nici un neajuns în aceasta. Chiar din aceeași seară m-am pus pe treabă, lucrînd cu îndîrjire, utilizînd orice clipă liberă. Concediul de o lună, pe care l-am petrecut la Cuernavaca, la porțile zonei tropicale a Mexicului, l-am folosit în același scop, și nu îmi pare de loc rău. La început, am vrut să public, cu unele reduceri și note lămuritoare, chiar cele două „jurnale", dar curînd mi-am dat seama că n-ar fi fost prea utile — însemnările erau lipsite de continuitate și uneori greu

de înțeles. Era mai bine să reconstitui eu, pe baza caietelor și a informaților directe, primite de la Fernando, tot adevărul, povestind extraordinarele întîmplări prin care trecuse.

Așa s-a născut cartea de față, care relatează peripețiile de necrezut ale bunului meu prieten, un adevărat erou al științei și al caracterului.

Partea I-a

TURNUL VERDE

I. ÎN LUPTĂ CU CICLONUL

„Așa un ciclon n-am mai apucat de cînd sînt pe insula asta nenorocită !“ bombănea, pentru sine, bătrînul Matheo, cu ochii aburiți. Ședea în spatele tejghelei din sala mare a hanului „Oliver Cromwell“ și dădea peste cap, la intervale regulate, păhărel după păhărel... „Și munții credeam c-o să-i răstoarne !“ adăugă el, după o pauză. Își amintea cum se duseseră pe copcă agavele și lotușii din grădina pe care o încropise cu multă trudă. Dacă hanul n-ar fi fost construit din blocuri grele, de bazalt, ar fi fost măturat ca o jucărie, așa cum fuseseră luate de ape atîtea case la Arilla, satul pescarilor aflat ceva mai la apus. Acum, slavă Domnului, furia vremii se mai potolise. De plouat, tot mai ploua în insulă, cu găleata, dar vîntul, deși încă puternic, își mai pierduse din tărie. Nu mai dezrădăcina copacii și nici bolovanii nu-i mai urnea din loc. Cel mult într-o zi, două, vremea avea să se îndrepte.

Sala mare a hanului „Oliver Cromwell“ era o încăpere spațioasă, bine întreținută, de o curățenie neobișnuită pentru aceste localuri. O singură masă era ocupată. La ea ședeau doi bărbați îmbrăcați în haine scurte, de piele. Erau Fario și Luca, primul un tînăr mic și îndesat, cu

o faţă asimetrică, iar al doilea un individ mai în vîrstă, un colos cu un chip prelung ce sfîrşea într-o barbă ascuţită. Fario, care simţea nevoia să-şi compenseze statura, mai mult decît modestă, sculîndu-se mereu în picioare, începu să dea ocol mesei, fără să scape din ochi harta întinsă pe ea. Vocea lui Luca răsună deodată aspră :

— Mai şezi locului, că mă scoţi din sărite cu ţopăiala asta !

Fario nu răspunse. Se aşeză cu destulă docilitate şi, ca să facă ceva, îşi trecu de cîteva ori palma peste creştetul pleşuv.

— Ce mai încoace-ncolo, şopti el. Ghicesc tot ce s-a întîmplat. I-am pierdut urma şi ne-am aventurat pe o pistă greşită. Sau dacă nu, ne-a dibăcit că-l filăm...

— Da de unde ! îi răspunse, tot cu glas scăzut, Luca. Cum să ne dibăcească ? Habar n-are de noi ! Am fost pur şi simplu nişte nătăfleţi. Mai ales tu. Nu l-ai supravegheat cumsecade... Bine că ştim măcar unde trebuie să ajungă şi deci unde trebuie să-l aşteptăm. Sigur e că pînă la urmă tot la prietenul lui o să se arate. Nu s-au văzut de mult, şi au afacerile lor vechi !

— Dacă m-ai fi ascultat pe mine, bătrîne ! spuse Fario, pe un ton de reproş destul de timid. Dar cînd m-asculţi tu ? Ţii minte planul de la Recife ? Capcana cu fata aceea...

Amîndoi se uitară un timp, în tăcere, pe hartă.

— N-are voie să ne scape ! spuse Luca, cu o voce aspră, hiriită. I-un pește prea mare. Don Cristobal ne-ar coace-o urît de tot !

Fario știa foarte bine acest lucru. Dădu din cap de cîteva ori, apoi fanfaronada lui se topi în spaimă.

Matheo continua să bea păhărel după păhărel. Avea auzul fin și nu-i scăpase nici un cuvînt. Era furios pe nevastă-sa, hangița, deși n-avea să se-ncumete niciodată să-i facă vreo mustrare. De-atîtea ori o rugase să nu-i mai primească pe derbedeii ăștia la han ! Dar te pui cu lăcomia femeii ? Acum s-ar putea s-o pățească. Cine putea ști dacă Fario și Luca nu-s căutați din nou de poliție ! Anul trecut fuseseră arestați la hanul de la Rio Peralta, iar hangiul se alesese cu o amendă zdravănă.

Nici clientul care poposise în camera nr. 9, Mil Tridolo, nu-i plăcea lui Matheo. Un tip ciudat, cu înfățișare de comis-voiajor, dar care zăcea aproape tot timpul în odaie și întreba de cîte ori cobora la masă dacă nu-i venise ceva poștă. Cum de nu-și făcuse încă apariția în seara aceasta ? !

Clătinîndu-se ușor, papa Matheo străbătu de-a curmezișul sala și ajunse la fereastră. Deodată i se păru că zărește ceva mișcîndu-se pe drumul care urca spre han. Să fi fost oare un om ? Da, era cu adevărat un om, un bărbat, care se lupta din greu cu ploaia și cu vîntul. Cum i-ar fi sărit în ajutor, dacă n-ar fi avut picioarele atît de șubrede ! Ce căuta pe vremea asta aici ? Dezlănțuirea de-afară amenința să-l arunce înapoi. În două

rînduri rafalele îi smulseră valiza din mînă, iar gluga i se desprinsese din pelerină, zburînd ca un zmeu scăpat din sfoară în vîrtejul tulbure.

Tim, cîinele lui Matheo, un dog frumos, venise tiptil lîngă hangiu, iar acesta îi pusese mîna ocrotitor pe ceafă.

Omul din vale abia putea înainta. Făcea cîțiva pași și aluneca iar și iar, pe drumul pietros, spălat de torenți. Vijelia îl încovoiase ca pe un arc, mai-mai să-l doboare și să-l rostogolească pînă jos, în mare. Dar călătorul nu se lăsa înfrînt, animat parcă de o voință mai tare decît urgia.

Luca scosese tocmai un carnet și făcea socoteli, cînd Fario îl întrerupse, spunînd cu iritare :

— Nouă ne dă totdeauna Don Cristobal afacerile cele mai grele. Ar trebui să i-o spunem odată și odată !

Luca zîmbi șiret :

— Ai dreptate. O să-i spun totul, din partea ta.

Fario păli și nu mai replică nimic. Cu gesturi domoale, Luca împături harta și dedesubtul ei se ivi fața de masă, de un alb imaculat, protejată de o folie de plastic.

Se apropiară și ei de fereastră.

— Ce zici, Fario, ajunge individul ăsta sus ? întrebă Luca.

— N-ajunge. Nu-l vezi ? I-un slăbănog ! N-o să răzbească.

— Atlet nu-i, dar e îndîrjit ! Ții pariu ?

Într-un fel, lui Luca omul îi plăcea : un tip îndrăzneț, un adversar demn de luat în seamă.

— Țin, bătrîne, cum să nu ! Pe zece dolari, plătiți imediat.

— Mi-e milă de paralele tale, Fario. Trage tare și se vede cît colo că nu-i un tip de duzină.

— Își vinde scump pielea, dar tot o s-o piardă. Uite-l că s-a împiedicat, bătrîne ! A căzut în genunchi ! Se prăbușește !!

— Dar se va ridica !... Îl vezi ? !...

Matheo nu mai putu răbda. Deși nesigur pe picioare, se înfipse în fața celor doi și-și începu dojana :

— Nu vă e rușine ?! Un om se luptă cu moartea și voi vă credeți la curse ! Nu știu ce-aveți în piept, inimi sau sloiuri de gheață. Mai bine ați șterge-o de aici !

O tuse rea, sunînd înfundat, îl scutură pe hangiu din toate încheieturile. Își șterse fața asudată cu batista mare, cadrilată.

— Domol, papa Matheo, ripostă Luca, domol, că stricăm prietenia. Ce-o să zică signora Delida, dacă te porți așa cu noi ? Are cu chiu, cu vai și dînsa trei mușterii, și tu-i trimiți pe doi la plimbare. Doi clienți buni platnici ! Rămîne doar Tridolo...

— Haide, dă-ne mai bine încă două păhărele de Bitter Campari, adăugă Fario, și nu te mai teme, plătim peșin...

Zicînd acestea, îi aruncă pe tejghea și moneda.

— Sînteți în bani, pușlamalelor, și cine știe din ce învîrteli ! șuieră printre dinți hangiul.

Le servi în silă paharele comandate de Bitter Campari și se îndreptă din nou spre fereastră, urmat după puțin timp de Fario cu Luca. Vîntul se întețise. Omul tocmai căzuse din nou și valiza îi scăpase din mînă. O frîntură de secundă păru învins. Dar apoi, cu încă un efort, se aruncă peste ea, oprindu-i în ultimul moment lunecarea.

— Nu se mai scoală ! spuse Fario, frecîndu-și a mulțumire palmele mici și groase, una de alta.

Dar drumețul se ridică. Nu dintr-o dată, ci din mai multe eforturi și urcușul continuă, calvar istovitor, nesfîrșit. Se apropia pas cu pas. Tocmai străbătea torentul îngust, dar repede, care ducea la vale, de-a valma : pietre, crăci, ierburi, mortăciuni, cînd în sală intră și hangița. Papa Matheo se întoarse, cu pași mici, la tejghea, grăbindu-se să-și ascundă păhărelul golit.

Delida era o femeie grasă, între două vîrste, cu o față mare și părul vopsit în roșu. Purta un fel de rochie-halat, încheiată la gît cu o broșă galbenă.

— Îți mai vine un client, signora ! spuse Luca. O pleașcă p-așa o vreme...

— Să vină ! zise Delida cu glasul ei dur, veșnic răgușit. Hanul e mare și cămările-s pline (spunea „han" într-un fel solemn, de parcă ar fi patronat un templu). Ochii-i mici, verzi-căprui, clipeau des. Supărată, se adresă lui Matheo : Iar ai adus javra în casă, și o să ne umple de purici. Păcat de munca fetei.

— Pe-așa o vreme nimeni nu-și lasă cîinele afară,

protestă hangiul cu voce scăzută. Chiar Evanghelia ne-nvață s-avem milă de animale...

— Dar trasul la măsea tot din cărțile sfinte-i scos ?! i-o tăie scurt Delida.

— A... nu ! Astea-s... păcatele noastre ! se bîlbîi hangiul.

Delida ajunsese de-acum și ea la fereastră. Privea uimită la drumețul care trăia suprema încleștare. Ultimul suiș, dinaintea hanului, cel mai abrupt, îl străbătu în chinuri de iad. Fario și Luca crezură, pe rînd, că au pierdut defintiv cei zece dolari. La un moment dat, o piatră ce se rostogolea îl lovi din plin în piept, aruncîndu-l cu cîțiva pași îndărăt. Cînd se opri din cădere, șovăi, dar pînă la urmă își reluă urcușul, la fel de hotărît. Hangița îl urmărea fascinată. Trăia drama omului care încerca să treacă ultima punte și se simțea alături de el. I-ar fi sărit bucuroasă în ajutor, l-ar fi tras după ea, pînă la han, dacă afurisita de sciatică n-ar fi chinuit-o de cînd începuse ciclonul. Îi cîntărea însă fiecare pas și încerca, după un vechi obicei, să-i ghicească felul după mers.

Nimeni n-o învățase acest secret. Îl dobîndise singură. Știa să cunoască destul de bine oamenii, deosebindu-i pe cei ușuratici de cei perseverenți, pe cei nervoși de cei calmi, pe cei siguri de ei de cei temători — și-aceasta numai privindu-i cum suie spre han. Acest dar îi fusese nu o dată de folos ; îi dibuise pe cei care voiau să plece de la han fără să plătească, după mersul lor șerpuitor,

furişat, iar pe reprezentanţii autorităţilor după paşii apăsaţi şi plini de suficienţă, ca şi după năravul de-a... nu-şi şterge niciodată picioarele la intrarea în han. „Călătorul acesta, îşi spuse Delida, nu se grăbeşte. Înaintează cu paşi egali, de parc-ar fi reglaţi de un mecanism de ceasornic. Se luptă cu adevărat din răsputeri ca să-şi menţină echilibrul împotriva rafalelor vîntului. Mîinile nu-i joacă de-o parte şi de alta a trupului, ci abia schiţează, tot atît de regulat ca şi picioarele, ritmul înaintării. Priveşte neabătut înainte, tot spre ţinta sa. Cînd o înfrîngere trecătoare îl încovoaie, eşti sigur că se va ridica şi va porni mai departe." Delida îi puse diagnosticul ei empiric, socotindu-l un om corect, conştiincios şi extrem de tenace.

În sfîrşit, uşa se deschise şi, o dată cu aceasta, în sală pătrunse urletul rece al furtunii. În cadru apăru un bărbat foarte înalt, subţire, ca la treizeci şi ceva de ani, îmbrăcat într-o manta cenuşiu-închisă. Apa îi şiroia din belşug de pe capul descoperit. Cu toată sfîrşeala, închise uşa, cu o mişcare ce părea ultima care-i mai stătea în putere.

— Bine aţi venit la noi ! îl întîmpină Delida, în timp ce papa Matheo îl ajuta febril să-şi scoată mantaua. Tim se apropie şi el de necunoscut, lătrînd o dată, ca şi cum şi-ar fi făcut datoria, apoi se vîrî sub tejghea.

Drumeţul nu scoase nici o vorbă. Ochii îi luceau straniu şi deodată se prăbuşi pe un scaun, fără să dea drumul valizei. Bătrînul Matheo înţelese şi i-o desprinse

uşurel din mînă. Aduse din casă un prosop, cu care îl şterse pe faţă şi pe păr, fără să intîmpine vreo împotrivire.

— Rămîneţi mai multă vreme la noi ? întrebă hangiţa.

Răspunsul întîrzie. Omul încremenise în poziţia în care căzuse pe scaun. Respira des, întretăiat, şi avea o fizionomie chinuită. Din cînd în cînd, un fior îl zguduia din creştet pînă-n tălpi. N-auzea decît viforul de afară şi încă cu mult mai tare de cum îl auzeau ceilalţi. Îl purta în el. După un timp, pe care n-ar fi ştiut să-l măsoare, vorbele Delidei ajunseră, în sfîrşit, pînă la conştiinţa lui.

— Mult... timp ? spuse el şi buzele înţepenite i se mişcară anevoie. Da... poate... signora... Sînt doctorul Fernando de Silva şi... v-aş ruga... să-mi închiriaţi... Turnul Verde...

Delida îl privi uluită. Turnul Verde era o anexă izolată a hanului, care adăpostise pe vremuri un far. De unde auzise străinul de turn ?

— Avem aici, la han, camere mai bune, signor. În turn n-o să prea găsiţi confort, încercă ea să-l înduplece.

Doctorul zîmbi, privind-o pe Delida prin pînza istovirii.

— Voi avea în schimb linişte. Şi am nevoie de foarte multă linişte... Un prieten mi-a vorbit despre Turnul Verde.

Ochii îi căzură pe rochia hangiţei. Mai multe ace de cusut, cu aţe de diferite culori — simbol al ospeţiei grijulii — erau prinse deasupra sînului stîng.

— Dacă doriţi dumneavoastră !... se învoi Delida. Desigur, linişte e acolo cîtă poftiţi... Cu serviciul va fi mai greu...

— Înţeleg, dar nu sînt pretenţios...

Hangiţa îl privi atent. Nu era unul dintre oaspeţii cărora trebuia să le ceară plata înainte, deşi nu i-ar fi stricat să mai „facă ceva bani", cum obişnuia să spună. Parcă ghicindu-i gîndul, doctorul adăugă :

— Faceţi-mi deocamdată socoteala pentru două săptămîni — casă şi masă. Plătesc, bineînţeles, înainte.

Delida se duse la tejghea şi începu să socotească.

Ochii lui de Silva cuprindeau cu-ncetul încăperea. Toate obiectele străluceau de curăţenie şi o ordine desăvîrşită domnea în fiece colţişor, ca-ntr-o locuinţă olandeză.

Mirarea îi fu întreruptă de apariţia neaşteptată, în capul scării, a lui Mil Tridolo. Acesta coborî primele trepte cu paşi săltăreţi, parcă dansînd, dar se opri brusc, speriat, cînd îl zări pe doctor. Făcu imediat cale-ntoarsă. De Silva tresări la rîndu-i şi-şi duse palma la frunte, ca pentru a se feri de-o arătare. Faţa îi căpătă o expresie neaşteptată, în care se amestecau spaima unei fiare hăituite şi o furie cumplită. Totul dură foarte puţin, căci Tridolo se retrase în camera sa.

— Un ceai fierbinte, signor? întrebă papa Matheo, care între timp se apropiase ocrotitor. Vi-l facem degrabă.

— Mulțumesc. Mi-ar prinde bine. Fierbinte și tare, dar fără rom.

Papa Matheo se duse în bucătărie și începu să vorbească tare cu o tînără care ținea o carte în mînă. Prin geamul translucid, doctorul distinse silueta delicată a fetei, mișcîndu-se agil. Alături de ea, umbra mică și greoaie a hangiului părea să se agite caraghios. Era un joc ciudat, un fel de dans, în care tinerețea și bătrînețea, grația și stîngăcia se confruntau. De Silva privea atent, cu ochii larg deschiși, trezit deodată din toropeală. De la făptura aceasta, numai de la ea — i se păru lui că ghicește — venea curățenia și rînduiala impresionantă a hanului!

Matheo se întorsese la tejghea și deschisese un roman polițist.

— Margeritta! Mai repede ceaiul! strigă Delida, apropiindu-se zîmbind de oaspetele ei, cu nota deja încheiată.

— Îndată, mătușă! răsună glasul tînăr și limpede al fetei, și doctorului i se păru dintr-o dată că încăperea s-a umplut cu tot azurul cerului, azurul unei zile foarte îndepărtate...

2. CAMERA Nr. 9

Trecuseră aproape două săptămîni și ciclonul se potolise cu totul. Oaspeții se înmulțiseră, dar o neliniște ciudată domnea în tot hanul. Căldura apăsătoare a zilei o toropise pe Delida Alvarez, iar acum, spre seară, era profund tulburată de cele ce-i povestise agentul fiscal. Cuvintele lui îi răsunau în urechi ca o poezie învățată pe dinafară :

— Așa ceva n-am mai pomenit, signora Alvarez ! Mă dusesem la Turnul Verde să măsor încăperile, pentru verificarea impunerii dumneavoastră. Am sunat : nici un răspuns. Auzeam cum țiriie soneria, auzeam pași înăuntru, dar nimeni nu venea să-mi deschidă. Am început să bat ; cred că am bătut vreun sfert de oră. Apoi, deodată, ușa s-a deschis brusc și doctorul dumneavoastră a ieșit afară... cu pistolul întins. Închipuiți-vă cum m-am speriat ! Avea ochii sticloși și vocea îi venea parcă din altă lume : „Ce vrei cu mine ?! Să-mi furi conștiința ? Pieri, sau trag !"

Ce vorbe fără noimă ! N-am așteptat să-mi spună de două ori. Era limpede că nu glumea, dar nici nu părea în toate mințile. Păcatele mele, cum să-i fur eu conștiința, signora ? Ce-o fi vrut să spună ?

În sala mare, masa fusese servită celor mai mulți clienți, și hangița o lăsă pe Margeritta să termine singură treaba. Porni, obosită, spre dormitorul ei, aflat în fundul hanului, la capătul unui coridor lung și întune-

cos. Pe cînd îl străbătea abătută, i se păru că o lumină mică joacă afară. „Mai vine oare vreun mușteriu, sau... poate că doctorul de Silva vrea să plece ?“ își spuse ea.

Ieși din han, pe ușa laterală. Lumina pe care o zărise era aceea a unei lanterne, dar nu se apropia, ci se depărta de han. Recunoscu mersul săltăreț al lui Tridolo, un mers de om șmecher și descurcăreț, care învîrte un trafic nu tocmai curat. Geanta i se balansa în mînă la fiecare pas. Își aminti spusele lui. În seara aceea, avea o întîlnire de afaceri la Valles, orășelul cel mai apropiat, unde urma să și înnopteze. Deodată, din bezna unui zid se desprinse o altă umbră, și Delida recunoscu spatele curbat și mersul ca de maimuță al lui Fario. Îl urmărea pe Tridolo, apropiindu-se uneori mult de el, de parcă ar fi vrut să-i ia ceva și ferindu-se să fie văzut. Hangiței i se păru apoi că se pregătește să sară asupra lui Mil, dar intenția aceasta nu fu decît schițată. Tridolo simțise oare ceva ? Se întoarse de cîteva ori, se opri în loc ca să asculte, dar de fiecare dată Fario nu era nici de văzut, nici de auzit. Mil își continuă mai departe drumul. Cobora tot mai repede, și silueta lui se pierdu în întuneric.

După puțin timp, Fario reveni în preajma hanului, și Delida distinse cu ușurință că ținea în mînă un mic obiect tubular, la care se uita mereu. I-l luase oare lui Tridolo ? Hangița se trase în lături, și individul intră cu dezinvoltură în casă, fără s-o observe. Curînd îl urmă și ea. Se grăbi s-ajungă în camera ei. Cînd deschise

ușa, îl zări pe papa Matheo șezînd în fotoliul său preferat, învăluit în norul fumului de pipă.

Întîmplările petrecute în ultimele zile o descumpăniseră pe Delida Alvarez. Îi plăcea să țină ferm în mîinile ei conducerea hanului, să știe tot ce se petrece la „Oliver Cromwell", dar cursul întîmplărilor devenise atît de încîlcit, încît sensul multor lucruri îi scăpa. Și totul începuse numai de la venirea acestui doctor bizar, care locuia în Turnul Verde ! Acum și Tridolo devenise enigmatic, ca și raporturile lui cu ceilalți oameni.

În cei douăzeci de ani de cînd ținea gospodăria aceasta din insula T. a arhipelagului Antilelor Mici, hangița adăpostise mii de oameni : indivizi de toate soiurile, cu care se obișnuise pînă la urmă. Ajunsese să-i categorisească destul de ușor, cîteodată de la prima vedere : marinari, muncitori, fermieri, avocați, agenți comerciali, contrabandiști, ingineri, escroci, femei de moravuri ușoare și așa mai departe. Le cunoștea gusturile, știa cum să le afle felul și, după cîteva zile de ospeție la han, privea prin ei de parcă ar fi fost transparenți. Doctorul însă nu era ușor de pătruns. Nu izbutise nici măcar să afle ce căuta în insulă și ce-l făcuse să închirieze tocmai Turnul Verde. De Silva — care plătise, fără să se tocmească, suma cam umflată, pretinsă de Delida — pusese, în schimb, niște condiții foarte severe, menite să-i închidă, într-o armură grea, singurătatea. Hangița îi aducea mîncarea numai o dată pe zi, lăsîndu-i-o în fața ușii, așa cum se înțeleseseră. Își făcea singur curat

în încăperile turnului. Seara pornea într-o plimbare de un ceas, două, pe țărmul mării, mereu la aceeași oră și indiferent de vreme.

Delida Alvarez încercase în fel și chip să afle cu ce se ocupă doctorul în ceasurile petrecute numai în casă. Uneori, cînd treburile îi îngăduiau, se încuia într-o cămăruță de la mansardă și iscodea îndelung ferestrele Turnului Verde, cu ajutorul unui vechi binoclu de campanie, găsit în podul hanului. Perdelele fiind de obicei trase, observațiile pe care izbutea să le facă erau însă mult prea sărace pentru curiozitatea crescîndă a hangiței. Constatase totuși că, la anumite ore din zi, de Silva făcea, cu geamul deschis, exerciții de gimnastică și de respirație. Îl mai văzuse citind, scriind, ascultînd muzică la un magnetofon minuscul, manevrînd niște aparate ciudate sau făcîndu-și singur injecții. Observase, de asemenea, că atunci cînd se plimba pe plajă se ferea de unii oameni, făcînd ocoluri mari, de-ndată ce-i zărea. La cîteva zile după sosirea sa la „Oliver Cromwell", doctorul primise prin poștă o lădiță, pe care drumul o deteriorase. Înăuntru, Delida nu descoperise însă decît vrafuri de cărți și niște aparate, aducînd cu cele medicale.

— Singura vietate care pătrunde la el este jigodia ta ! îi spuse, cu necaz, Delida hangiului.

— L-a îndrăgit pe Tim ! observă Matheo, înduioșat. Și cîinele îl iubește... Știi cum au devenit prieteni ? Într-un rînd, pe plajă, s-au întîlnit întîmplător. Tim

vîna șoareci, ca de obicei. Față în față cu cîinele, doctorul mi s-a părut atunci colosal de înalt. Mi-era teamă că Tim o să-l muște — știi tu cum e el uneori — dar Silva a întins, fără teamă, mîinile spre el, ca-ntr-o chemare. Cîinele s-a apropiat cu pași mici și s-a lipit de doctor. Niciodată nu l-am văzut purtîndu-se așa cu un străin. În seara aceea, i-am zărit intrînd pentru prima dată împreună în Turnul Verde...

Hangița știa de-acum toate acestea. Mai aflase că doctorul se împrietenise cu copiii pescarilor din Arilla, cărora le dădea cadouri și le făcea jucării. Dar mai știa că există și o altă față a talerului. Nu-i scăpase duelul aprig de priviri dintre Silva și Tridolo, iar pățania agentului fiscal era, neîndoielnic, foarte semnificativă. Un om al contrastelor : cînd calm, cînd violent, cu izbucniri stranii și de neprevăzut.

— L-ai privit bine în față cînd a intrat atunci în han ? îl întrebă brusc Delida pe soțul ei.

— Sigur că da ! Nu-i un derbedeu ca alți clienți ai noștri. Un om de soi, ce mai...

— Doar asta ai văzut ? insistă hangița.

Femeia își răsucea nervoasă verigheta groasă. Într-o vreme, acest gest era menit să arate celorlalți cît de mult aur purta ea pe deget, dar cu timpul devenise un nărav. Și hangiul avea o asemenea verighetă, numai că unii spuneau că inelul era singura asemănare între cei doi soți.

— Ce să mai văd ? Nu pricep !

— Ochii lui, Matheo ! Ochii ! I-ai privit bine ?

— Cum să-ți spun ? Mi s-au părut fermi, dar buni, tare buni.

— Mai e ceva, Matheo, și ăsta cred că-i lucrul cel mai de seamă. În ochi și pe chipul lui joacă dese prefaceri, ca-ntr-un caleidoscop... Ascultă, Matheo, dacă te uiți la el cum trebuie... e asemenea unui cameleon : îți pare mereu altul.

— Ce tot îndrugi acolo, femeie ? L-ai văzut o singură dată în față, și-l crezi în stare de cine știe ce.

— Așa-i, o singură dată, atunci cînd a sosit la han, dar trecerile de pe chipul lui nu mi-au scăpat. Sînt sigură că am citit pe fața lui chinuită și altceva decît dorința de-a se odihni, ca un sihastru, într-un turn. Mi-am zis, într-o vreme, că n-o fi medic, ci actor, și că se gîndește mereu la rolurile lui viitoare sau trecute.

— Dar nu l-ai văzut decît o singură dată ! repetă îndîrjit hangiul, pe care ciuda îl făcu să izbucnească într-o tuse istovitoare. Actor ?... Și el, Matheo, visase cîndva, în prima lui tinerețe, să se facă actor...

În acel moment, de-afară se auzi un zgomot puternic, provenit parcă de la un obiect în cădere. Hangița ieși din odaie cu pași precipitați. Ușa dinspre sala mare a hanului, unde Margeritta strîngea de la mese, era deschisă. Zgomotul nu venise însă de acolo.

Ajunsă în fața clădirii, Delida privi atentă în toate părțile. În depărtarea mării, distinse un barcaz stingher,

înaintînd prin undele argintate, iar în Turnul Verde o singură fereastră mai era luminată.

Dădu înconjur hanului, fără să descopere ceva deosebit. Voia tocmai să se întoarcă în casă, cînd un nou zgomot, de astă dată precis, cu rezonanță metalică, îi atrase atenția. Trecu pe sub o boltă și pătrunse în curtea interioară a hanului. Aci era destul de întuneric și-un timp nu distinse nimic demn de luat în seamă. Deodată însă i se păru că jos sclipește ceva. Se aplecă și, pe o lespede, zări un briceag deschis. Îl luă cu teamă în mînă și-l privi. Era un briceag fin, de argint, cu mai multe lame. Îi amintea ceva, pe cineva, dar n-ar fi putut spune unde-l mai văzuse.

Își ridică privirile spre șirul de ferestre ale camerelor de la etaj și simți cum un fior îi străbate tot trupul. Pe bordura îngustă de sub geamuri, chiar deasupra locului unde găsise briceagul, o umbră se agita. La început i se păru că-i Luca, dar mai apoi își dădu seama că era un individ mult mai subțire și mai înalt. Un spărgător? Vru să cheme după ajutor, dar se stăpîni, încercînd să distingă mai întîi ce face răufăcătorul. Avea tot timpul să strige după ce acesta va pătrunde în cameră. Se trase deci sub boltă, ca să nu fie cumva zărită, și așteptă.

Individul încerca să deschidă fereastra, cu mișcări repezi, servindu-se de un instrument pe care Delida nu-l putea desluși. Era îmbrăcat într-un fel de trening-salopetă. Hangița vru să stabilească la fereastra cărei camere se găsea, și numără geamurile de cîteva ori,

incurcindu-se insă din pricina emoției. Își dădu seama pînă la urmă că era vorba de camera nr. 9, ocupată de Mil Tridolo. Cineva voia deci să-l jefuiască, poate ca să-i ia obiectele cu care făcea negoț sau să-i sustragă cine știe ce hîrtii! Era hotărîtă să intervină, în momentul cînd individul va fi intrat deja în încăpere. Nu va striga, cum plănuise la început. Se va duce direct în sala hanului, de unde se va întoarce cu cîțiva mușterii. Împreună vor intra în camera nr. 9. Îl vor surprinde pe infractor asupra faptului. Îl vor imobiliza, și-l vor chema telefonic pe subcomisarul Lucio Vargas. Nu era pentru prima dată cînd proceda în felul acesta...

Omul de la fereastră devenise nervos. Manevra deschiderii geamului nu-i reușea și pentru hangiță deveni evident că nu avea de-a face cu un profesionist al spargerilor. N-ar fi fost exclus să abandoneze. Îl zări scotocindu-se prin buzunar. Scoase o altă unealtă mică, ceva care aducea cu un pistol. Se auzi un zumzăit slab și o ghirlandă de scîntei lumină, cîteva momente, curtea interioară. Mîna înmănușată a individului trase geamul care, în sfîrșit, se deschise. Dar necunoscutul nu intră înăuntru, cum se așteptase Delida. Vîrî doar un obiect în odaie, așezîndu-l probabil pe măsuța de lîngă fereastră și închise geamul la loc. Acum, în sfîrșit, Delida îl recunoscu. Era Fernando de Silva! Doctorul se strecură cu mișcări repezi de-a lungul pervazului și coborî în curtea interioară, pe scara de incendiu. Se apleca să

caute ceva, probabil briceagul, dar nu-l găsi și se grăbi să dispară.

Cu inima bătîndu-i să se spargă, hangița se urni din locul unde parcă înțepenise. Pătrunse în clădirea hanului și urcă la etaj pe scara de serviciu. În fața camerei nr. 9 ezită puțin, apoi introduse cheia în broască și o întoarse brusc. Raza palidă de lumină, ce pătrunse de pe coridor, căzu pe o pată roșie de lîngă fereastră. Delida se dădu un pas înapoi, gata să închidă ușa la loc, dar curiozitatea fu mai tare decît spaima. Răsuci comutatorul și o lumină puternică inundă încăperea. Pe măsuța de lîngă fereastră nu era decît o hîrtie roșietică, de formă neregulată, parcă ruptă dintr-un ambalaj. Se apropie și citi cele cîteva cuvinte scrise cu litere albe de tipar, menite să ascundă pe autor : „PLEACĂ ! ȘI CÎT MAI CURÎND. ALTFEL EȘTI PIERDUT ! VRACIUL DIN M."

Abia acum Delida își dădu seama că în cameră era un miros ciudat, greu și amețitor. Deschise dulapul. Sub un morman de rufe, descoperi o cutie metalică, destul de mare, cu perforații, încuiată cu grijă. De acolo răzbătea mirosul. Probabil că în cutia zăvorită se afla „marfa" lui Mil. Îl categorisi iute pe Tridolo drept contrabandist, dar asta nu explica însă de ce doctorul voia cu orice preț să-l îndepărteze. Și nici ce semnificație avea porecla : „Vraciul din M".

Hangița părăsi repede încăperea, încuind-o cu grijă. La plecare i se păru că cineva o pîndește la capătul co-

ridorului. Pe Matheo îl găsi moțăind, dar venirea ei îl trezi. Hangiul o auzi bombănind :

— Și mai face pe bolnavul ; pretinde că vrea să se vindece...

— De ce nu-l crezi, Delida ? protestă hangiul. N-ai zis chiar tu, în seara venirii lui, că pare cel mai cinstit om din lume ?

— Am greșit... Ce știi tu ! Dacă ar fi fost bolnav s-ar fi internat într-un sanatoriu... Trebuie să fie un om certat cu legea ! Asta-i ! Poate că e un ucigaș din imprudență. De fapt n-am nimic împotriva lui, am adăpostit la han destui d-ăștia, și-am păstrat chiar taine mai mari, dar de ce se ferește de mine ?

Delida arătă spre un sertăraș mascat în perete, al cărui rost numai ea și Matheo Alvarez îl cunoșteau.

— Ce n-ar da poliția să-și vîre nasul aici, măcar pentru cîteva ceasuri ! spuse ea, zîmbind satisfăcută.

În sertăraș hangița alcătuise, cu o curioasă pasiune de colecționar, un adevărat „fișier“ al mușteriilor celor mai interesanți. Erau trecute acolo datele lor personale, o biografie sumară, împrejurările în care veniseră la „Oliver Cromwell“, în sfîrșit, cîți bani lăsaseră de fiecare dată la han.

— Ce-ai cu el ? ripostă Matheo, poticnindu-se ușor în vorbă.

— Hangița trebuie să-și cunoască clienții, altfel nu merge treaba... Dac-ar fi fost după tine, de mult dădeam faliment.

— Asta-i drept! spuse Matheo abătut.

Aburii alcoolului nu-l împiedicau să-și amintească trecutul. Revăzu zilele cînd o cunoscuse pe Delida. Pe la douăzeci și opt de ani, se trezise pe neașteptate cu o moștenire bunicică. Risipitor peste măsură, tocase în numai cîteva luni trei sferturi din această avere nesperată, fără ca măcar să se îmbrace cumsecade. Delida, ceva mai în vîrstă decît el și divorțată, îi ieșise tocmai atunci în cale. Își amintea cum o văzuse întîia oară într-un restaurant, unde el chefuia cu niște prieteni de ocazie. Delida ședea la masa alăturată. Îl izbise faptul că, înainte de a da comanda, își copiase din lista de bucate felurile pe care voia să le ceară, cu prețurile lor, pentru a ști dinainte cît o să o coste consumația și a evita orice înșelătorie, iar la sfîrșitul socotelii adăugase și bacșișul. Nu-i apăruse ca o femeie frumoasă: trăsăturile îi erau destul de aspre și pe deasupra era prea corpolentă. Cu toate astea, o găsise atrăgătoare. Îl iubise vreodată Delida sau „pusese ochii numai pe banii mei?" se întreba papa Matheo. N-a știut-o niciodată. El i se supusese, așa cum te supui unei voințe mai puternice, doritor să simtă un pămînt sigur sub picioare, să arunce ancora într-un port, evitînd naufragiul care îl pîndea inevitabil. După cîțiva ani, în care timp Delida pusese capăt irosirii restului de moștenire, cumpăraseră de la un englez, la un preț convenit după multă tocmeală, hanul „Oliver Cromwell" și de atunci contul la

bancă al celor doi soți se rotunjea, în fiecare trimestru, cu o sumă frumușică.

Vorbele Delidei îi rupseră șirul amintirilor :

— Uneori nici nu știu de ce-mi pierd vremea pălăvrăgind cu tine... Mîine se împlinesc cele două săptămîni pentru care doctorul mi-a plătit. Va veni să-mi aducă banii pentru perioada următoare. Îl descos eu atunci !

Matheo oftă adînc și din oftat dădu în tusea lui înecăcioasă, pe care o potoli, ca de obicei, în batista cadrilată.

— Lasă-te mai bine păgubașă, Delida. Cine știe ce amărăciune o fi în omul ăsta. Poate că a pierdut pe cineva care însemna totul pentru el, poate că l-a obosit greul și tumultul vieții.

— Trăiești parcă pe altă lume decît cea adevărată, Matheo ! spuse Delida, cu gîndul la biletul roșu.

Hangița se dezbrăcă și stinse lumina. Afară, în noapte, pe plaja imensă și goală, două umbre, un om și un cîine, lunecau pe nisipul care scînteia în bătaia lunii. Omul, înalt și subțire, mergea cu pași apăsați, egali. Cîinele, dimpotrivă, alerga cînd înaintea, cînd înapoia lui.

— Cum îl mai iubește Tim ! spuse Matheo, și ochii-i scînteiară. E un om de ispravă, Delida, ți-o spun eu !...

Hangița nu-i răspunse. Poate că nici nu-l auzise. Urmărea, atentă, fiecare mișcare a doctorului Fernando de Silva.

3. COŞMARUL LUI MIL

— Marş ! Marş d-aici ! Dac-aş avea un topor în mînă, ţi-aş despica căpăţîna !

Niciodată nu fusese Delida Alvarez mai furioasă pe „jigodia lui Matheo", care încasă, cu acest prilej, cîteva picioare zdravene. Ciinele venise la ea cu un plic atîrnat de gît. În plic erau banii de la doctor şi o scrisoare, în care acesta ruga insistent să fie respectate condiţiile de găzduire stabilite la început. Astfel se năruia planul hangiţei de a-l descoase la plata chiriei.

Ora prînzului, cînd urma să-i ducă lui de Silva masa, lăsîndu-i-o în faţa uşii turnului, se apropia. Hotărî să nu i-o mai ducă ea, ci s-o trimită pe Margeritta. Trebuia neapărat convinsă ! Poate că Margeritta nici nu se va opune. În cîteva rînduri, o văzuse la fereastra bucătăriei privind spre fosta clădire a farului. Într-un rînd, o auzise vorbind cu Matheo despre doctor. Îl admira pentru sobrietatea şi distincţia lui, pentru curajul şi tenacitatea de care dăduse dovadă la venirea în han, pentru bunătatea care-i cîştigase dragostea copiilor.

Gîndindu-se la toate acestea, hangiţa o porni spre camera fetei, cînd zgomotul paşilor unui om care fugea îi atrase atenţia. Îl zări prin geam. Într-o mînă ţinea o valiză, în cealaltă geanta şi era extrem de neglijent îmbrăcat. Poalele mantalei îi fluturau ca nişte aripi. În goana lui, Mil Tridolo — hangiţa îl recunoscuse — părea o orătanie înspăimîntată, urmărită de o pasăre de pradă.

Primul gînd al Delidei fu că Tridolo nu-i plătise chiria pe ultimele zile. Curios! Mil nu-i păruse omul care să plece fără să-și achite nota.

Fugarul ajunsese de-acum prea departe ca să mai alerge după el. Putea să anunțe, e drept, poliția, dar pentru asta mai avea timp. Hotărî să urce în camera lui.

În încăpere domnea o dezordine de nedescris. Cîteva obiecte păreau uitate sau abandonate. Un pulover, o trusă de toaletă, o mapă elegantă de plastic, un creion automat ș. a. zăceau aruncate pe pat și pe scaune. Pe masă, într-un plic verde, erau banii de chirie, însoțiți de un bilet prin care Mil își cerea scuze pentru plecarea sa precipitată.

Delida Alvarez deretică repede prin odaie. O încercau fel de fel de gînduri. Își aminti de veselia lui Tridolo la întoarcerea din oraș, după noaptea petrecută la Valles. Îi spusese că „învîrtise strașnic" afacerile. Îi adusese chiar și-un buchet de flori. Hangița remarcase aspectul pîntecos al genții sale. Asta se întîmplase pe la ora zece dimineața. Iar acum!...

Era aproape sigură că pricina fusese biletul roșu: „Pleacă. Și cît mai curînd. Altfel ești pierdut! Vraciul din M". Dar ce înțeles și ce putere misterioasă aveau aceste cuvinte? Lîngă piciorul fotoliului, hangița zări un obiect cilindric. Se aplecă și ridică un tub metalic, în care se afla hașiș. „Contrabandă de stupefiante!" șopti Delida Alvarez.

Ieși din odaie. Ajunsă la capătul coridorului de la etaj, privi drumul unde dispăruse Mil Tridolo. Era același drum pe care venise, cu două săptămîni în urmă, doctorul. Cobora printre stînci, pînă pe plajă, iar de-acolo începea să urce ușor, spre o pădure în care se pierdea. „Curînd va fi la Valles", își spuse Delida, fără să bănuiască cît de mult se înșela.

Pe Margeritta o găsi în camera ei, citind un roman.

— Ascultă, Margeritta, i se adresă Delida Alvarez hotărît, te vei duce astăzi la doctorul de Silva cu masa...

. . . .

— Atenție, Fario ! Îl văd ! șopti Luca. Amîndoi se ascunseră după trunchiul uriaș al cedrului. Execută-ți figura precis !

Fario nu răspunse. Trupul i se încordase și privea concentrat doar spre omul care se apropia. Pașii răsunau ritmic, stîrnind frunzișul uscat al pădurii. În sfîrșit, drumețul trecu de ei.

— Acum ! porunci scurt Luca.

Fario țîșni ca un cimpanzeu, sărindu-i lui Tridolo, pe la spate, în circă. Cu genunchii îi prinse mijlocul într-o strînsoare de clește, iar cu mîinile îi înlănțui gîtul pînă la sufocare. Fără un geamăt, Mil scăpă bagajul din mîini și se prăbuși la pămînt. Luca, ivit din umbră, îi puse repede călușul în gură și îi legă mîinile la spate. Controlă apoi valiza și geanta și le închise la loc, cu o mină satisfăcută.

Puseseră mîna pe hașiș, aurul verde al contrabandiștilor de stupefiante, și încă pe o cantitate neașteptat de însemnată !

Mai aveau însă o socoteală cu Tridolo. Porniră toți trei prin pădure, părăsind drumul care ducea spre Valles și-o apucară pe o potecă care tăia desișul. Contrabandistul mergea resemnat, în direcția care i se indicase, cu capul în pămînt. Înaintară așa preț de vreo jumătate de oră, pînă ajunseră la o carieră de piatră părăsită. În scobitura unei stînci înalte, cenușii, se afla o veche magazie, închisă de o poartă de fier. Urcară pînă acolo. Luca o descuie și Fario îl împinse cu brutalitate pe Mil Tridolo înăuntru. În încăpere, un pat de fier acoperit de o pătură zdrențuită, o masă rotundă și cîteva taburete de fier alcătuiau întreg mobilierul. Aci Fario îi puse lui Mil cătușele, prinzîndu-le cu un lanț de capătul unui perete de piatră.

— Acum așază-te, pușlama ! zise Luca și-i scoase călușul. Dacă țipi, îmi e totuna — te-aud doar fiarele pădurii !

Tridolo privi îngrijorat la colosul din fața lui.

— Ce vreți de la mine ? bîigui el în cele din urmă.

— Uite ce e, tinere, zise Luca, cu un glas rece. Cu noi poți să scapi ieftin, dar poți s-o și pățești !

Mil știa că banditul nu glumește. Barba lui ascuțită, clătinîndu-se la fiecare vorbă rostită, parcă-l amenința.

— Ce v-am cășunat eu ? Nu m-am amestecat cu nimic în planurile voastre, protestă el.

— De unde știi ce planuri avem noi ?! tună Luca. Poate c-am venit aici doar să ne odihnim.

— Firește, firește — aprobă umil, Tridolo. Dar... cum ne-am putea înțelege ? Vreți să împărțim hașișul ? Are o valoare destul de mare. La San Francisco poate fi vîndut cu...

— Proști ne mai crezi ! îl întrerupse Fario, hohotind și, ca întotdeauna, rîsul îi deformă chipul.

— Hașișul e al nostru tot, signor Tridolo, spuse ironic Luca. Asta nu se mai discută. Ne vei mai da, pe deasupra, legăturile de procurare și de plasare... dacă vrei să scapi viu.

Tridolo era acum alb ca varul. Legăturile acestea erau rodul strădaniilor lui de aproape un deceniu. O vastă rețea construită cu mare abilitate. Și ce garanție avea că, mărturisind, îi vor da drumul ?!

— Nu am la mine numele și adresele celor cu care lucram, încercă el să se eschiveze. Mai vru să adauge ceva, dar pumnul lui Luca, ridicat amenințător, îl amuți.

— Ai afișat cumva acasă rețeaua pe perete ? chicoti Fario.

— Deci asta e prima condiție, reluă Luca. Te interesează și cea de-a doua ?

— Da... bineînțeles ! șopti, stins, Tridolo.

— Uită-te aici, șmechere ! Luca scoase din buzunarul de la vestă un bilet roșu : era copia celui lăsat de Silva.

— Înțelegi, Tridolo ?! E nevoie de cîmp liber aici. De Silva ăsta s-a plasat cam nepoftit la han și-i un tip

mai mult decît suspect. Vrem să știm ce-nvîrte și ce-a fost între voi.

Tridolo se prăbușise pe pat. Cea de-a doua condiție îi apărea și mai grea decît prima.

— Așa ceva să nu-mi cereți, spuse el, înspăimîntat. Ce contează asta pentru voi ? Nu are nici o legătură... Se întrerupse dintr-o dată, părîndu-i-se că pumnul lui Luca își ia din nou avînt.

Banditii îl priviră insistent. Pe fața lui zbuciumată citeau umbra unor întîmplări zguduitoare.

— Vă pot spune alte lucruri, care să vă intereseze, încercă el să argumenteze. Am studiat cîteva magazine la Guatemala City și chiar o bancă, unde s-ar putea da destul de lesne lovituri. Am oamenii mei. Din nou se opri, speriat de privirea fixă a lui Luca.

— Silva te amenința, zise banditul, aspru. Cu ce te are la mînă ? Unde v-ați cunoscut și de ce vrea să scape de tine ?

Contrabandistul primi întrebările ca niște lovituri de cnut. Începu să vorbească precipitat :

— L-am cunoscut la Ciudad de Mexico, acum un an. Lucra la unul din cele mai mari institute de cercetări medicale.

— Și altceva ce făcea ? întrebă Fario.

— Nu știu, zise Tridolo, după o ezitare. Nu-mi amintesc...

— Iar tu ? interveni Luca. Făceai comerț de stupefiante și încă ceva...

Tridolo îl privi uimit. Cum de-l dibuise Luca ? Oare după spaima întipărită pe fața lui ? Continuă să vorbească agitat, cu o voce pe care nu și-o recunoștea.

— Era prin august, într-o seară. Mă aflam într-un tripou de la periferie, cînd Silva, travestit ca muncitor zidar, s-a așezat la masa mea...

— Mai departe și mai repede ! interveni Luca, nervos.

— Silva știa totul despre mine. Nu numai că lucram cu stupefiante, dar aflase și despre comerțul cu fete, pe care-l practicam de cîtva timp. Cunoștea întreaga afacere, în amănunt. Știa pînă și numele tinerelor care muriseră, de parcă eu i le spusesem. Destul ca să mă trimită pe viață la ocnă.

— Și n-a făcut-o ? întrebă Fario, mirat.

— Nu, n-a făcut-o ! spuse Mil. Și nici bani nu voia... Ca să nu mă dea pe mîna poliției mi-a oferit un tîrg... Mil Tridolo se oprise iar. Ochii lui priveau dincolo de bandiți, spre lumea unor întîmplări stranii și de neîndurat... Voia să mă supun... experiențelor lui, bolborosi el, cu un mare efort.

— Un sadic ? întrebă Luca.

— Nu ! Cu totul altceva, spuse Mil, din ce în ce mai tulburat. Zicea că experiențele lui vor ajuta la progresul omenirii, iar din mine vor face alt om. M-a dus la institutul lui, unde unii îi spuneau „vraciul". Dar... amîndoi am pățit-o urît...

— Ce tot îndrugi acolo ? Vorbește deslușit ! îl repezi Luca.

— Nu pot, izbucni Mil, cu o violență neașteptată. Ar însemna să retrăiesc tot coșmarul !

Brusc, Fario se uită la ceas și-i spuse lui Luca :

— Bătrîne, e vremea ! Ce facem ?

Mil tresări speriat, temîndu-se că-l vor omorî pe loc.

— N-ai grijă, Tridolo, nu ți-a sunat încă ceasul ! îi rîse Fario în nas.

— Ascultă, mînzule ! adăugă Luca, cu vocea lui groasă. Eu și Fario avem acum o trebușoară de cîteva ceasuri. Tocmai bine cît să-ți așezi mintea la limpezit. Ne aștepți cuminte, iți rînduiești amintirile și te pui să depeni tot firul. În schimb, mîine ești liber... Fario, apropie masa de el, dă-i un creion și hîrtie !

Ieșiră afară.

— Afacerea cu hașișul o facem pe cont propriu ! spuse Luca, pe un ton care nu admitea replică. Șeful n-are nevoie de stupefiante. Cu alte treburi ne-a trimis el pe-aci !

Coborau repede spre pădure și pașii lor stîrneau în carieră avalanșe de pietre, cu lungi ecouri.

4. OMUL DIN FAR

Doctorul Fernando de Silva își terminase exercițiile de gimnastică și, ca întotdeauna după ele, se simțea proaspăt și viguros. Se așeză pe fotoliul din dreptul geamului,

care dădea spre mare, și luă de pe masă biletul pe care i-l adusese Tim. Îl mai citi o dată, apoi îl arse la flacăra unui chibrit. Îl știa de-acum pe dinafară : „Ferește-te de nevastă-mea. Așa e ea, în toate își vîră nasul. Acum vrea să afle neapărat de ce fugi de lume". Matheo Alvarez.

De fapt, nu înțelegea de ce nu-l lăsa femeia asta în pace. De cînd se afla în Turnul Verde se simțea mai bine. Tratamentul aplicat și viața ordonată pe care o ducea îi restituiau treptat personalitatea primejduită. Nu mai suferise nici o cădere. Uneori avea, ce-i drept, izbucniri pe care nu izbutea să și le stăpînească, sau simțea că începe să se piardă, dar se oprea la timp. Începuse chiar să-și reia munca științifică. De Mil se temuse cel mai mult, însă după avertismentul pe care i-l dăduse, era convins c-o va șterge, dacă nu o și făcuse. Fără să știe bine de ce, cel mai tulburat era cînd se gîndea la fata din han, la Margeritta. Oare o iubea ? Și în acest caz... avea dreptul s-o iubească ?...

Cînd întîlnise, în cîteva rînduri, pe plajă bărbați — obiectul experiențelor sale de odinioară — crezuse că iar vor începe crizele. Dar cuirasa psihică se mai refăcuse, cel puțin în parte și izbutise să înlăture pericolul, printr-un mare efort de voință. Și tocmai acum afla că cineva se apucase să-i scormonească existența, cu o cruzime stupidă ! De altfel, Delida Alvarez nu era singura pentru care el constituia o preocupare. Fario și Luca îl urmăriseră și ei, de cîteva ori, în plimbările sale pe plajă, iar de două zile zărise pe un alt individ, un tip gras

şi înalt, cu un trup aproape cilindric, dînd tîrcoale farului.

Ce putea să facă? Să plece din acest refugiu ideal?

Se apucă să-i scrie prietenului său din București, neurologul Virgil Albin, cu care studiase împreună în Austria. Îl chemă să vină cît mai grabnic în insulă. Împreună cu Virgil făcuse doar primele experiențe bazate pe ipoteza aceea foarte îndrăzneață. El era unicul om care putea să-l înțeleagă deplin și să-l ajute să iasă din acest impas, specialistul cel mai apropiat de preocupările lui. Dar va veni oare la timp, ca să-l salveze?

Cine bătea la ușă? Era de-acum ora mesei?... Curios! De ce nu-i lăsa Delida, ca de obicei, mîncarea în fața ușii?! Deodată, își dădu seama că la ușă nu se află hangița. Bănuia cu emoție apropierea altcuiva.

— Sînt eu... Margeritta!... răsună vocea de partea cealaltă a ușii. Vă cer iertare, de o mie de ori iertare...

Doctorul revăzu, fulgerător, în gînd, fețele de mese albe ca zăpada, din sala mare a hanului, apoi niște mișcări ca de balet, proiectate pe geamul translucid al bucătăriei. „N-ar trebui s-o primesc!" își spuse el, dar în aceeași clipă deschise larg ușa.

Margeritta intră repede, cu sufertașul sub braț. La invitația doctorului, se așeză stînjenită pe scaunul ce-i fusese oferit. Nu cuteza să-și ridice ochii. Pe urmă, cînd reuși să-și revină, cercetă pe rînd aparatele medicale, teancurile de note, scrise mărunt, așezate în două fișiere de carton, cărțile groase, răspîndite mai peste tot în

încăpere, creioanele rînduite într-o cutie de mahon. Doctorul era pentru ea stăpînul tuturor acestor minuni, el, prietenul copiilor de pescari, prietenul lui Matheo şi al lui Tim ! De Silva o învălui într-o privire blîndă şi Margeritta se întrebă, fără să vrea, dacă acest om era acelaşi care ridicase pistolul asupra paşnicului agent fiscal, acelaşi care uneori nici nu saluta oamenii întîlniţi pe plajă.

— Signorita, spune-mi, ce s-a întîmplat ?

— N-am vrut să vin, credeţi-mă, începu să vorbească repede Margeritta. Vă respect atît de mult ! Însă mătuşa... ea m-a trimis să vă iscodesc...

— Tocmai pe dumneata ? De ce ?

Margeritta roşi şi doctorului îi păru rău că pusese această întrebare.

— Ce să-i spun, signor ? Sfătuiţi-mă ! Cînd o roade curiozitatea, nu se lasă cu una, cu două.

— Ştiu eu ? ! Să născocim ceva. Uite, spune-i că m-ai găsit făcînd experienţe de chimie, că ţi-am arătat cum se auresc obiectele nemetalice şi ţi-am vorbit de un nou procedeu, pe care l-am inventat, menit să-mi aducă mulţi bani.

Margeritta făcu ochii mari, apoi zîmbi îngăduitoare :

— N-o să mă creadă... Mai potrivit ar fi să-i spun că v-am găsit scriind o carte de ştiinţă, că mi-aţi spus că nicăieri n-aţi avut atîta linişte ca aici şi-aşa mai departe.

— Bravo, signorina. Nu prea semăn eu a inventator și nici a om de afaceri. Deci scriu o carte. Foarte nimerit !

Un timp se așternu tăcerea. Tim intrase în încăpere și se gudură la picioarele doctorului, apoi la ale Margerittei. Ochii fetei căzură, cu aviditate, pe rafturile de cărți ale bibliotecii din perete.

— Îți place să citești ? o întrebă doctorul.

— Iubesc mult cărțile. Am terminat volumele polițiste și de călătorii ale lui papa Matheo. Am citit și revistele ilustrate ale mătușii. Cînd un client al hanului uită o carte pe la noi, e sărbătoare pentru mine. Dar se întîmplă atît de rar ! Vă închipuiți doar ce fel de oameni vin la han ! Și, pe neașteptate, Margeritta se apucă să mimeze, cu un talent nebănuit, diferite tipuri de vizitatori, pînă ce doctorul izbucni în rîs.

— Îmi împrumutați o carte ? întrebă fata.

— După un asemenea spectacol de pantomimă, firește, glumi doctorul. Uite, pentru început ia-o pe aceasta. Sînt sigur că o să-ți placă !

Fața Margerittei strălucea.

— „Colas Breugnon". Vă mulțumesc ! Nici nu știți ce bucurie îmi faceți... Dar asta ce este ? Citi : „Psihologia în zece lecții, de Fernando de Silva"... Dumneavoastră ați scris-o ? !

— Nu-i cine știe ce. O expunere populară a problemelor moderne de psihologie.

— Mi-o imprumutați ? întrebă Margeritta.

— Sigur că da, cu plăcere... Vii și mîine să-mi aduci mîncarea ?

Întrebarea izbucnise atît de neașteptat, încît fata îl privi pe doctor surprinsă, cu sclipiri greu de tradus în ochi.

— Mîine ? Da, signor... așa mi-a poruncit mătușa. N-o să vă deranjez ! Pricep și eu ce înseamnă să ai o lume a ta, pe care vrei s-o păstrezi neatinsă.

În cuvintele fetei, doctorul recunoscu șlefuirea adusă de lectura cărților și, într-un fel, se bucură. Simțea că ceva nedeslușit îl împresoară.

— Ei bine, Tim, vii la papa Matheo sau rămîi cu domnul doctor ? întrebă Margeritta șăgalnic, în timp ce cobora, alergînd, aleea Turnului Verde.

Doctorul rămăsese în prag și-i făcea semn cu mîna. Tim scheună încet, apoi ridică botul în sus, urlînd prelung, poate ros de ghimpele remușcării. Nu se mișcă din loc, semn că alegerea sa era făcută...

5. O NOUĂ PISTĂ

Se înserase cînd Fario și Luca urcară iar spre magazia carierei de piatră.

— Așteptarea i-a dezlegat sigur limba ! spuse cel dintîi.

Luca nu-i răspunse. Îi făcu doar un semn și Fario o apucă puțin spre stînga de potecă. Acolo, într-o gaură

din stîncă, se zărea un obiect albicios. Banditul se aplecă și meșteri ceva.

— E-n regulă, bătrîne! spuse el satisfăcut.

Intrară în magazie și Fario aprinse o lampă de gaz. Mil Tridolo ședea pe un scaun. Pe hîrtia din fața lui așternuse zeci de nume și de adrese, înainte de se lăsase întunericul.

— Nu-i ușor să scrii cu cătușe la mîini, dar te-nveți! observă sarcastic Fario.

— Rețeaua completă?! întrebă aspru Luca.

— Toți oamenii și toate adresele! răspunse concis Mil.

— Înainte de a-ți da drumul, o să le verificăm și dacă ai trișat... s-a zis cu tine. Luca rostise aceste cuvinte mai mult ca să vadă cum reacționează contrabandistul.

— N-am nici un ascunziș! zise Tridolo. M-ați învins.

— Să zicem că prima condiție e îndeplinită, Mil. Trecem la a doua! Ce știi despre de Silva?... A fost în Brazilia?

— În Brazilia? Da!... Răspunsul venise repede, deși pe Tridolo întrebarea-l surprinsese. Anul trecut, în februarie, a luat parte la o conferință medicală la Sao Paulo.

— Aha! Luca părea mulțumit de răspuns. Ți-a vorbit vreodată de această călătorie? Încearcă să-ți amintești cu ce fel de oameni s-a întîlnit și cum îi chema.

— A cunoscut acolo mai ales artiști și oameni de afa-

ceri... Încerc să-mi aduc aminte numele lor... Gardini, Matano, Virella, Ortiz, Possa, Trabana...

Luca părea satisfăcut. Mai întrebă :

— Cu tine ce-avea ? Ce s-a întîmplat între voi ?

Situația în care se afla îi tocise lui Mil Tridolo nervii și-l cufundase într-un soi de moleșeală. Totuși, cînd începu să vorbească, în glasul său străbătu o emoție vie.

— Experiența aceea, de care v-am mai spus, asta a fost ! Făcuse și cu alții experiențe, dar nu le dusese așa de departe... Mai întîi mi-a pătruns toate gîndurile...

— Ce zici ! ? întrebă Fario, uluit.

— A izbutit să afle tot ce gîndeam și știam, de parcă mi-ar fi fost scris pe frunte... Pe urmă, nu știu cum a făcut, dar și eu am ajuns să-i ghicesc tot ce avea el în minte. Gîndurile lui năvăleau în mine, iar ale mele alergau spre el. Dar nu numai gîndurile. Încerca să mă facă un „cetățean cumsecade."

Pe măsură ce vorbea, Mil se îmbujora și glasul îi devenea altul.

— Descoperise, pesemne, un secret. Ne transmiteam unul altuia gîndurile, felul de a fi, scopurile urmărite. Eram eu, dar eram și de Silva. Și el la fel. Făpturile noastre se contopeau. Asta nu cred că urmărise. Voise doar să facă niște experiențe științifice și pe deasupra să mă oblige să-mi lepăd năravurile, înrîurindu-mă, dar... A fost îngrozitor pentru amîndoi, mai ales cînd am simțit nevoia să ducem unul viața celuilalt și am pornit

pe această cale. Cu greu am scăpat... De aceea ne-a fost groază unul de altul cînd ne-am văzut în seara aceea la han. De aceea a vrut să mă gonească cu orice preț...

— Știe să afle gîndurile oamenilor ?! întrebă, tot mai interesat, Luca.

— Fără nici o greutate ! confirmă Mil. Și credea că acest lucru îl poate duce foarte departe cu cercetările lui.

— Cu cercetările ?! observă sarcastic Luca. Poate că avea și alte scopuri...

Luca se ridică și-i făcu semn lui Fario să-l urmeze.

— Bine, Mil. Acum o să plecăm. Dacă lista este în regulă, mîine seară ești liber ca pasărea...

Ieșiră. Afară se mai răcorise.

— Ce stai ? Aprinde fitilul ! spuse Luca, după ce coborîră cîțiva pași.

— Tot eu ?! protestă, nesigur, Fario, dar sclipirea sinistră din ochii celuilalt îl făcu să amuțească. Mai controlă o dată scobitura din stîncă, încredințîndu-se că săculețul de exploziv era acolo, apoi merse de-a lungul firului care pleca de la încărcătură. Îi aprinse capătul. Începură apoi amîndoi să fugă și se adăpostiră după o stîncă. Explozia cutremură cariera. Stînca în care se afla magazia se transformă într-un morman uriaș de pietre, zdrobindu-l, neîndoielnic, pe Mil Tridolo. Un nor uriaș de praf se ridică în sus și, după un timp, se lăsă domol peste pădure.

— Nu fi așa de îngrijorat, Fario! observă Luca ironic. Nu uita cît de des sînt zguduite carierele părăsite de asemenea prăbușiri. Nimic suspect, deci...

Porniră spre pădure. Luca continuă calm:

— Am aflat de la zevzecul ăsta de Mil că de Silva l-a cunoscut în Brazilia pe individul pe care-l așteptăm noi aici... Poate că doctorul îl așteaptă tot pe brazilian...

— Dar ghicitul gîndurilor crezi că are vreo importanță? Asta-i treabă de bîlci!

— Află că e foarte interesant! Mai ales că-i învață și pe alții s-o facă... Ia închipuie-ți c-ai ști cîți bani are în buzunar orice om întîlnit pe stradă. Ce zici?

Fario deschise ochii mari și-și spuse în sinea lui că Luca era cu adevărat mai deștept decît el.

— Te cred, bătrîne! zise el. Așa ceva aduce munți de aur...

6. UN INDIVID APROAPE CILINDRIC

Dispariția lui Mil Tridolo nu atrase nimănui atenția. Părăsise hanul cam precipitat, dar asta n-o știa decît Delida Alvarez. Cît despre prăbușirea de la carieră, subcomisarul Vargas nu-i dădu nici o importanță, căci în ultimul an se mai produseseră acolo două surpări. Fario și Luca erau liniștiți în această privință. În schimb, doctorul de Silva îi preocupa tot mai mult. Vedeau în el un concurent periculos pentru misiunea pe care Don

Cristobal le-o încredințase și îi supravegheau, de aceea, orice mișcare, chiar și plimbările pe plajă, în care, uneori, îl însoțea și Margeritta.

Trecuseră cîteva zile de la dispariția contrabandistului, cînd doctorul se duse la poșta din satul Arilla. Fario îl urmărise îndeaproape, fără să fie observat. Silva expedie recomandat mai multe scrisori, apoi plecă. După el intră Fario în sala poștei și se apropie de ghișeul unde mai înainte fusese doctorul. Ceru cu dezinvoltură plic și hîrtie și se apucă să scrie iute o misivă. Teancul de recomandate pregătit pentru expediere era tocmai risipit în fața funcționarului de poștă, iar printre scrisori una îi atrase în mod deosebit atenția. Fario terminase tocmai de scris, cînd funcționarul se ridică de la ghișeu, îndreptîndu-se spre o altă încăpere. Puțin îi trebui banditului, aflat singur în fața ghișeului, ca să-ntindă mîna și să ia de pe masă scrisoarea care-l interesa. Închise apoi plicul conținînd misiva sa, îl completă și îl dădu funcționarului care de-acum revenea, fără să bănuiască ceva.

Pe drumul de întoarcere, Fario era bine dispus și grăbit. Fredona neîntrerupt aceeași melodie veselă, pe care o auzise într-un local din Maracaibo, în Venezuela. Din cînd în cînd, scotea plicul sustras și se uita la el cu un aer de triumf. De data aceasta, Luca nu va avea ce să spună. Nu va putea decît să-l felicite. Citi adresa: „*Signor Mario de Farres y Possa, Sao Paulo...*" Murea de curiozitate să deschidă plicul, dar se stăpîni. Se și ve-

dea întinzîndu-i-l lui Luca și spunîndu-i : „Ce zici, bătrîne ? Nu-i rău ! Ți-am rezervat o plăcere rară : să-l citești tu cel dintîi..." Evident, s-ar fi putut presupune că scrisoarea către Possa nu era dintre cele expediate de Fernando. Dar părea puțin probabil.

Ajunsese foarte aproape de han, și-și imaginase de zeci de ori convorbirea cu Luca, cînd deodată simți că se împiedică de un obstacol și căzu la pămînt. În timpul căderii, văzu în dreapta silueta unui om înalt și destul de gras, aproape cilindric. Ceva vîjîi prin aer și Fario primi o lovitură violentă în creștetul capului. Scoase un țipăt. În același timp, scăpă plicul din mînă și simți că leșină. Ultimul lucru pe care-l mai sesiză fu o mînă păroasă ce ridica scrisoarea. Dacă măcar ar fi apucat s-o citească !

Cînd se trezi, Margeritta era aplecată deasupra lui. Capul, pe care fata i-l legase cu o batistă, îl durea îngrozitor.

— Unde-i scrisoarea ? fură primele lui cuvinte.

Margeritta îl privi fără să înțeleagă.

— Trebuie să vă duceți la han să vă odihniți ! zise ea blînd.

Fario se ridică anevoie, bîigui un „mulțumesc" vag, și o porni spre „Oliver Cromwell". Margeritta se întoarse destul de tulburată în poiana de unde alergase la strigătul lui Fario. Acolo, pe o mică cuvertură întinsă pe iarbă, o așteptau cele „Zece lecții de psihologie" ale lui Fernando. Terminase de citit, în cîteva zile, fermecătorul

„Colas Breugnon", pe care i-l și înapoiase, iar acum se înverșuna nu numai să citească, dar să și învețe micul manual de psihologie. Era scris la persoana întîia, pe un ton personal și expresiv, care-l făcea pasionant. Cititorul descoperea, alături de autor, tainele vieții sufletești. Adesea doctorul își istorisea în carte experiențele psihologice. Margeritta nici nu bănuise vreodată că toate aceste meandre ale cugetului și simțirii erau cercetate, uneori chiar măsurate !

Ajunse spre sfîrșitul cărții, cînd descoperi cîteva file scrise de mînă. Primul ei gînd fu să le pună la o parte, pentru a i le înapoia, necitite, lui Fernando. Dar titlul lor : „Note de completare" o făcură să le parcurgă. Curînd își dădu seama că prezentau un mare interes pentru înțelegerea omului din Turnul Verde.

«...Ceea ce m-a atras în studiul transmiterii gîndului la distanță, de care unele persoane sînt în stare, nu a fost nicidecum cercetarea unui fenomen psihic excepțional, ci posibilitățile care mi se deschideau pentru cunoașterea omului. Noi nu știm, de pildă, ce se petrece în lumea psihică a copilului, ca și a bolnavului mintal grav, a nebunului. Dacă am putea descifra nemijlocit gîndurile lor, viața lor lăuntrică, psihologia ar face un adevărat salt înainte, iar educația pe de o parte și vindecarea bolilor mintale pe de altă parte ar progresa imens. Mă pasionau, în această privință, perspectivele ce se ofereau pentru explicarea mecanismului, încă atît de tainic, al gîndirii, pentru punerea în valoare a unor re-

zerve necunoscute ale creierului, pentru perfecționarea, pe această cale, a făpturii umane.

Într-o zi, a venit la mine un bărbat cu pronunțate însușiri de telepatie, care izbutea să citească cu ușurință gîndurile altor oameni și adesea să și transmită altora, la distanță, gîndul său, desigur fără nici un aparat. M-am apucat să-l studiez temeinic și așa au început cercetările cele mai însemnate pe care le-am întreprins vreodată. Timp de doi ani, am lucrat asupra multor sute de oameni, dovedind însușiri telepatice, aproape exclusiv bărbați, deoarece aceștia au o mai mare stabilitate psihică. Am construit, reluînd experiențe efectuate de savanți din mai multe țări, aparate care înregistrau așazisele „semnale de informare psihică", „telepatemele". Am ajuns, ca și ei, la concluzia că telepatia constă, în esență, în transmiterea și recepționarea de unde electromagnetice, de o intensitate foarte slabă, dar cu o bandă de frecvență foarte largă. În anumite împrejurări, creierul poate servi ca „post de emisie" sau ca „post de recepție". Am făcut mari progrese în ce privește explicarea și localizarea în creier a procesului emisiei telepatice, condițiile care o favorizează sau defavorizează, limitele ei și așa mai departe.

Mă aflam la poarta uneia dintre marile enigme ale științei, ale omului, și n-aș fi vrut cu nici un preț să dau înapoi. Atunci mi-am dat seama că, pentru a grăbi înțelegerea fenomenului telepatic, această însușire trebuie mult intensificată și că singurul subiect de expe-

rienţă admisibil în această împrejurare eram *eu însumi*. Aceasta fiindcă numai eu puteam aduce mărturia cea mai completă și apoi fiindcă îmi dădeam vag seama că drumul acesta nu este lipsit de unele riscuri, pe care nu voiam să le arunc asupra altcuiva. Trebuia să încerc să-mi creez și apoi să-mi întăresc darul telepatic. Am început să-mi dezvolt deci „receptorul de gînduri", acţionînd prin exerciţii psihice, dar și chimic, prin injecţii şi prin radiaţii, asupra propriului meu creier. Multă vreme nu am obţinut nici cel mai mic rezultat. Și apoi, brusc, probabil cînd influenţele s-au acumulat, lumea din jurul meu s-a schimbat dintr-o dată. Timp de cîteva zile am reușit să prefac aproape pe oricine întîlneam într-o făptură „de sticlă". Era de-ajuns să-mi concentrez atenţia și ajungeam să „recepţionez", aflîndu-i cursul gîndurilor, ceea ce mi-a permis să întreprind cercetări psihologice foarte originale.

Învinsesem ! N-a fost însă decît o biruinţă de scurtă durată, căci a intervenit boala. Deși încetasem să utilizez vreun stimulator chimic sau radiant, „receptivitatea" mea a continuat să crească. Recepţionam cînd voiam și cînd nu voiam, invadat de gîndurile celorlalţi, într-un vîrtej nebun. Era destul să ies în stradă, și destinele celor din jurul meu mă împresurau, ca un furnicar...»

Margeritta se opri din lectură. Inima îi bătea cu putere. Avea dreptul să continue ? Acum era prea tîrziu

să se mai oprească. Aflase taina și... poate că va putea să-l ajute pe Fernando...

„Acesta a fost numai începutul, citi ea mai departe. Peste cîteva zile, lucrurile au evoluat intr-o altă direcție. O personalitate sau alta se impunea conștiinței mele. Fără să știu de ce, feluriți oameni pe care-i intîlneam in drum își revărsau gîndurile, felul de a fi, asupra mea, copleșindu-mă. Împrumutam de la ei nu numai gîndurile, ci și gesturile, țelurile, acționind de parcă n-aș mai fi fost eu insumi. Mă gindeam cu spaimă la ce s-ar fi intîmplat dacă aș fi întîlnit un om setos de sînge, un criminal, a cărui personalitate s-ar fi substituit personalității mele. În acest caz, nu mi-ar fi rămas de făcut nimic altceva decît să profit de un moment de luciditate și să mă autodistrug.... Așa era să se întîmple în experiența cu Mil Tridolo..." Aici notele se încheiau brusc, printr-o observație pe cît de categorică, pe atît de neașteptată : *Nu se publică în nici un caz !*

Margeritta își îngropă capul în palme și rămase multă vreme așa. Îi venea să plîngă, să strige, să protesteze împotriva soartei nedrepte. Un vînt se ridicase dinspre satul Arilla, mai întîi domol, ușor, apoi din ce în ce mai intens, stîrnind frunzișul pădurii.

7. LA CAPĂTUL SINGURĂTĂȚII

În după amiaza aceea, soarele nu mai era atît de torid. Doctorul ieșise pe furiș din turn, cu o cutie cafenie sub braț, strecurîndu-se printr-o ușă mascată,

din peretele pivniței. Se gîndi că trebuie să-i vorbească Margerittei, că așa era cinstit. Nu mai avea dreptul să-i ascundă că omul cu care se plimba pe plajă este un bolnav psihic. Își mai propusese în două rînduri să-i mărturisească adevărul, dar de fiecare dată prezența ei îl paralizase. Grăbi pasul. Priveliștea se schimba, pe măsură ce se îndepărta de ținutul de piatră pe care era clădit hanul. În apropierea pădurii de manglieri, observă că e urmărit și cînd privi înapoi, surîse fără să vrea. Delida venea cu mersul ei lăbărțat, ascunzîndu-se din cînd în cînd după cîte o stîncă. În sfîrșit, doctorul intră în pădurea deasă. O luă spre dreapta, mergînd vreo jumătate de oră spre cursul apei. Pe alocuri, pădurea mai era răvășită de pe urma ciclonului.

Într-un tîrziu, auzi un zvon de glasuri vesele dinspre pîrîu și apoi un strigăt ca de uliu — semnalul lui Giulio. Peisajul se lumină și Silva ajunse în poiana plină de flori. O ceată de puști desculți, copii de pescari din satul Arilla, îi ieși în întîmpinare, cu strigăte de bucurie.

— Se-nvîrte roata ? întrebă de Silva.

Giulio, un băiat cu pielea brună, ceva mai măricel ca ceilalți — să fi avut vreo doisprezece ani — vorbi în numele tuturor :

— Strașnic merge, signor Fernando ! Așa roată de apă nici meșterul Bepo nu știe să facă... Ați adus becurile colorate ?

Doctorul bătu toba pe cutia de sub braț și copiii iz-

bucniră în urale. Scoase mai întîi o pungă cu sandvișuri, bomboane și rahat și îi servi pe toți. Apoi ieșiră la lumină electromotorul miniatural și ghirlanda becurilor colorate. În scurt timp, se puseră temeinic pe lucru. Montau „uzina electrică" — jucăria promisă. Doctorul îi dădea fiecăruia o misiune și copiii se dovediră ascultători, isteți și îndemînatici.

— Carlos, spuse Giulio, arătînd spre un băiețel de vreo opt ani, negru ca tăciunele, va fi paznicul uzinei.

Curînd instalația fu gata și becurile începură să sclipească multicolor. Un timp, în poiană se lăsă o tăcere adîncă, țesută din admirație și uimire. Apoi Carlos, care avea voce frumoasă, se porni să cînte, și copiii încinseră un dans în preajma micii uzine. Giulio arunca, din cînd în cînd, o privire iscoditoare spre doctor. În alte dăți, acest prieten al lor avea izbucniri neașteptate și violente, care-i încremeneau pe copii. Acum părea însă liniștit.

Se așezară cu toții la sfat, într-un cerc mare.

— Mai spuneți-ne o dată, se rugă un țînc, povestea lui François, băiatul acela curajos din Belgia, care în timpul războiului s-a lăsat deportat în locul prietenului său din Galiția.

— Curajul, copii, e un dar minunat. Dar nu orice fel de curaj! La începuturile seminției noastre, cînd oamenii umblau îmbrăcați în piei de animale și locuiau în peșteri, curajul nu le lipsea. Dar le servea doar ca să

vineze, să se războiască și să făptuiască destule lucruri pe care astăzi le socotim de mare cruzime. Multe mii de ani au trecut de atunci și curajul a ajuns să fie pus în slujba altor scopuri, nobile și înălțătoare : idealuri de dreptate și libertate, principii ale omeniei, țeluri ale muncii științifice. A fost odată, copii, un medic care descoperise leacul unei boli îngrozitoare, dar pentru a-i verifica folosul trebuia să facă o experiență pe om. Nu voia însă să primejduiască viața nimănui și atunci a hotărît să încerce leacul chiar pe el. Într-o bună zi...

— Și a murit, ca François ? vru să știe unul din băieți.

— Nu, dragii mei, a învins, prin dragostea lui pentru știință și pentru oameni. S-ar fi putut, însă, ca el să fie înfrînt...

Copiii sorbeau cuvintele de pe buzele doctorului.

. . . .

Pînă la apusul soarelui nu mai era mult. Fernando și Margeritta pășeau tăcuți de-a lungul plajei înguste, iar Tim se ivise în urma lor. Valurile băteau, într-un ritm rapid, spre mal și uneori un talaz mai lung le atingea picioarele, stropindu-i cu spumă. Cîteodată, Margeritta îi făcea lui Fernando un semn și atunci începeau să fugă, ca niște copii. La umbra unei stînci se opriră și fata îl atrase spre două pietre care păreau anume făcute să se așeze.

— De ce nu spui nimic, Fernando ? întrebă Margeritta după un timp. Te-am supărat cu ceva ?

— Nu, Margeritta, răspunse doctorul grav. Tu nu mă superi niciodată. Așa sînt eu, tăcut... În copilărie, tata mă învinuia că trebuie să-mi scoată cu cleștele vorbele din gură. Mie îmi place să-i ascult pe alții... și vorbesc, e drept, cam rar.

— Vrei să spui că vorbești numai cînd ai ceva de spus. Nu ca noi, ceilalți, care pălăvrăgim vrute și nevrute.

— Ascultă, Margeritta, spuse doctorul, fără să-i răspundă, ai citit cărticica despre psihologie pe care ți-am dat-o săptămîna trecută ?

— Am citit-o toată, cu multă atenție...

— Acum, începu doctorul, rostind fiecare cuvînt cu dificultate, trebuie să vorbim despre ceva foarte serios...

Margeritta strînse buzele.

— Astăzi, de cînd te-am văzut, am avut o presimțire rea, presimțirea că totul se va sfîrși... Tocmai credeam că îmi vei spune că ai pe altcineva, acolo, la tine : o iubită, o logodnică, o soție sau... că ți-ai dat seama că sînt prea proastă pentru tine.

— Oh, Margeritta, nu te învinui ! Ești omul cel mai minunat pe care l-am cunoscut vreodată... Dar tocmai de aceea...

— Am citit o piesă de teatru, în care se spune că în viață nu e drum atît de greu, încît să nu poată fi urcat în doi... Sînt gata să împart cu tine orice soartă, orice blestem !

Un val mare înaintă pînă aproape de ei și în depărtare, unde cerul se întunecase, răsună un tunet prelung.

— Un blestem ? E cuvîntul potrivit, Margeritta. Dar blestemul e prea greu ! Singur l-am chemat asupra mea. De ce să-l împart cu tine ?

— Am citit „notele de completare" din manualul tău de psihologie, spuse Margeritta simplu. Știu acum totul.

Doctorul o privi năuc. Urmă o tăcere îndelungată, apoi Fernando vorbi iar :

— Știi totul... și nu fugi de mine ? Ai înțeles grozăvia ce s-a petrecut ?... Ajunsesem, cu experiențele mele, asemenea ucenicului vrăjitor, incapabil să stăpînească forțele pe care le-a dezlănțuit. Mă înstrăinam de mine însumi, alunecînd într-un abis fără fund... Am încercat, bineînțeles — continuă Fernando — felurite tratamente de „dezintoxicare". Dar o maladie necunoscută, unică, nu are un antidot consacrat ; am aplicat o medicație care să elimine treptat substanțele chimice și efectele radiațiilor pe care le folosisem. După cîtva timp, fenomenele au început să se atenueze, în sensul că „invaziile" personalităților străine erau mai rare și de mai scurtă durată. Atunci am scris pentru prima dată unui bun prieten, specialist de valoare, neurologului Albin din România și el m-a sfătuit să adaug tratamentului aplicat o izolare aproape totală.

— De aceea ai venit la noi ! spuse Margeritta, în șoaptă.

— Da, așa s-a întîmplat, zise doctorul. E foarte posibil că nu mă voi însănătoși niciodată pe deplin și nu știu dacă pot să sper la altceva decît la o ameliorare a bolii. Omul din fața ta poate deveni oricînd un altul — un infractor, un ticălos, un monstru, în sfîrșit, o copie aproape perfectă a individului sub influența căruia cade...

Doctorul zîmbi obosit și luă mîna fetei într-a sa.

— Iartă-mă, Margeritta ! spuse el trist. Sînt foarte vinovat față de tine...

Briza serii începuse să bată, în rafale scurte, dinspre larg și amîndoi se ridicaseră aproape în același timp în picioare. Margeritta nu schiță nici un gest, nu spuse nici un cuvînt. Îl privi doar pe Fernando adînc în ochi, ca pentru a desluși un gînd foarte însemnat, căruia el nu-i dăduse glas. Se întreba dacă mai avea într-adevăr nevoie de ea, dacă nu cumva ar fi preferat singurătatea, poate mai prielnică vindecării. Descoperi însă în expresia lui o durere atît de puternică, atît de vie, încît orice îndoială i se risipi.

O luară tăcuți de-a lungul țărmului. Cîinele pășea cu capul plecat pe urmele lor, parcă împărtășindu-le simțămintele. Margeritta nu-și luase mîna dintr-a lui Fernando și el se gîndi că poate o uitase doar acolo. Dar deodată, doctorul simți strînsoarea miinii ei, ca un mesaj de încredere și dragoste statornică. Își spuse că, de-acum înainte, nu va mai fi niciodată singur !

8. SUBCOMISARUL

Lucio Vargas, subcomisarul gras și mustăcios, bătea toba în biroul său, vopsit într-un albastru țipător.

— Împrejurările îți sînt potrivnice, doctore, repeta el. Dovezile se adună, zi de zi și toate firele duc spre dumneata. Să recapitulăm deci faptele : ieri dimineață, la orele 6 și 30 de minute, a fost găsit, în fața locuinței dumitale, cadavrul faimosului bancher chilian Mario de Farres y Possa. E exact, nu-i așa ?

— Nu știu, n-am de unde să știu, răspunse Silva, după un timp. Avea vocea cu totul schimbată și părea sfîrșit.

— Cu astfel de răspunsuri n-ajungi departe! insistă subcomisarul. În Turnul Verde, chiar lingă ușă, au fost găsiți ochelarii bancherului și o batistă a lui...

— Îmi amintesc. Acolo este însă o fereastră cu zăbrele, care rămîne întotdeauna deschisă. Obiectele puteau fi aruncate înăuntru, de un răuvoitor, doritor să mă compromită... Fernando se opri din vorbă, parcă obosit de un discurs prea lung.

— Nu trebuie să neglijezi importanța circumstanțelor atenuante, pe care ți le-ar aduce în mod cert o mărturisire imediată, observă Vargas. Să presupunem că l-ai poftit la dumneata ; a urmat o discuție, apoi o ceartă, un moment de furie oarbă. Doar aveai astfel de porniri...

De Silva tăcea. Bărbia și-o proptise în pumni și privirea-i țintea, tulbure și tristă, cine știe unde.

— Cînd și unde l-ai cunoscut pe Possa ?

— Parcă în Brazilia, la Sao Paulo. Dar asta n-are nici o importanță ! zise Fernando, cu glas monoton.

Vargas mai întrebă, apăsînd pe fiecare cuvînt :

— E adevărat că l-ai ucis ?

Răspunsul doctorului veni repede, ca un șuierat :

— Nu știu ! Nu-mi amintesc...

Gîndul lui Fernando pendula între doi oameni : Margeritta și Victor Albin. I se părea că sînt aproape, că-i cîntăresc faptele. Cum îl vor judeca ei ? Poate că ucisese. Poate că în somn căzuse sub influența unei personalități pornită pe calea răului. Poate că cineva îi sugerase crima, profitînd de infirmitatea sa psihică. Dar chiar în acest caz, era și el vinovat, el, autorul experiențelor acelora hazardate, el, cel care nu găsea tăria să se sustragă fluxurilor mintale ale celorlalți ! Dacă Victor ar putea veni cît mai curînd ! Avea nevoie de luciditatea lui, de raționamentul lui precis, de eficiența spiritului său activ.

Poate că ar trebui să spună comisarului tot ce gîndea. În fond, Vargas acesta își făcea datoria. Desigur că nici nu era un om rău. Acasă îl așteptau cine știe cîți plozi. Îl privi atent și deodată... omul care ședea la birou și întocmea un proces-verbal, deveni pentru Fernando de sticlă. Încercă să se împotrivească invaziei, dar slăbit cum era, nu izbuti. Comisarul tocmai se oprise din scris și mușca nervos tocul. Fernando îi recepționă gîndurile : „...Nu-i rea afacerea asta ! L-am și

făcut să-și recunoască pe jumătate vinovăția. Numai să nu se bage altul pe fir înainte de-a scoate-o eu la capăt. Ziarele vor scrie : «Subcomisarul Vargas demască un medic criminal». Poate că aș putea lua și direct contact cu banca lui Possa, din Chile. Banca are interesele ei în această afacere și dispune de mulți bani... Dacă reușesc, șefii nu-mi vor mai putea tărăgăna avansarea. Dar doctorul acesta este cu adevărat criminal ?... De fapt, important este numai ca eu, Lucio Vargas, să pot demonstra că a ucis".

Doctorul de Silva făcu un efort supraomenesc și izbuti să oprească invazia. Cu cîteva luni în urmă, cînd boala ajunsese în forma ei cea mai gravă, n-ar fi izbutit să curme fluxul. Acum reușea, ceea ce dovedea eficacitatea tratamentului din Turnul Verde. În orice caz, ajunsese să-l cunoască pe omul din fața sa și nu-i mai fu milă de el.

Subcomisarul terminase de scris. Zîmbi, un zîmbet forțat, de circumstanță, și spuse doctorului :

— Închei actul, de Silva. Ar fi util, pentru procesul dumitale, dacă aș putea include o mărturisire completă.

— Înțeleg, observă doctorul rece, dar nu pot face nimic pentru dumneavoastră, domnule subcomisar !

Vargas clipi repede, nervos și așternu apăsat ultimele cuvinte.

Va urma

Redactor : GEORGETA PASĂRIN
Tehnoredactor : GABRIELA ILIOPOLOS

Dat la cules 18.09.1968. Bun de tipar 17.10.1968. Apărut 1968. Comanda 8069. Tiraj 100 120. Hîrtie ziar 10/30 de 50 g/m². 700×1000/32. Coli editoriale 2,25. Coli de tipar 2. A. 15.454. C.Z. pentru bibliotecile mici 8R—31

Tiparul executat sub comanda nr. 80 712 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București — Republica Socialistă România

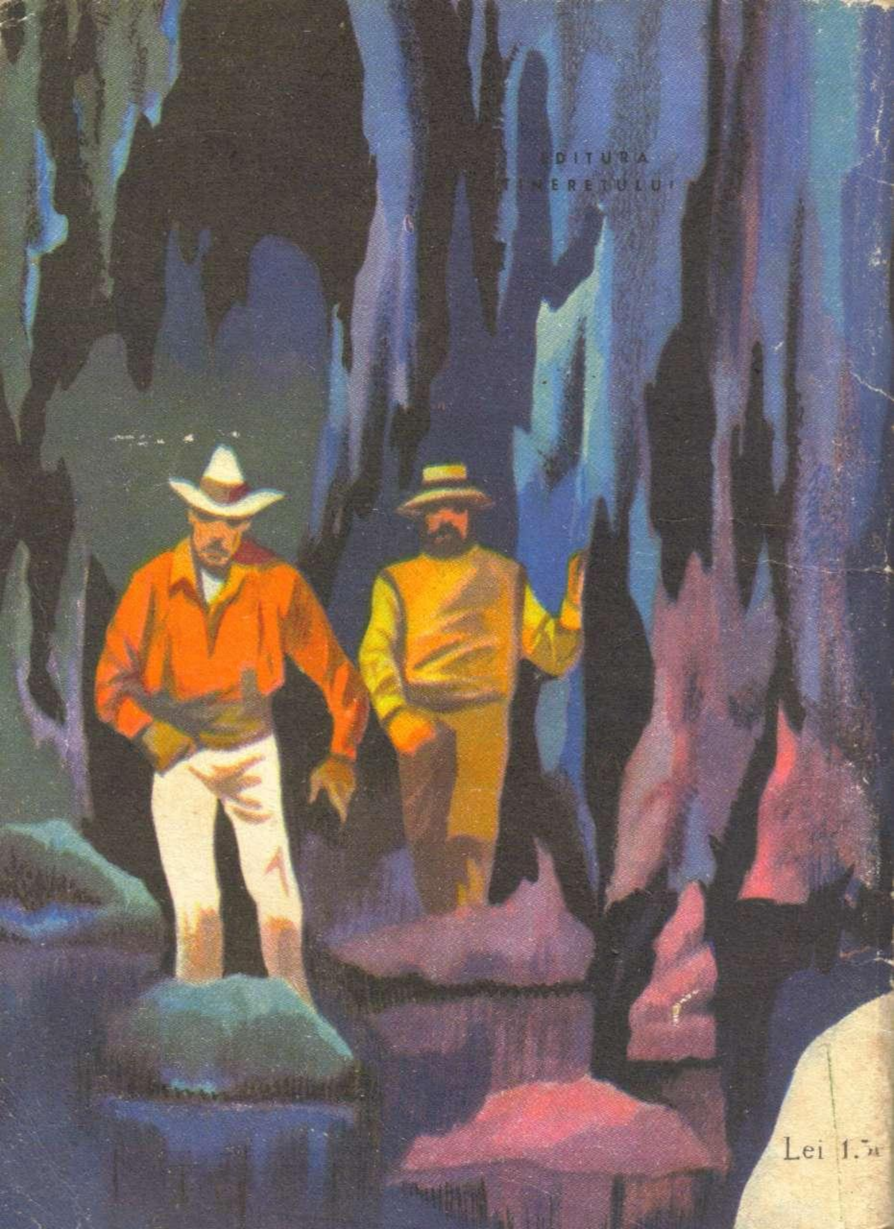
EDITURA
TINERETULUI
Lei 1.5